

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van CVO LBC - NVK te Sint-Niklaas

Hoofdstructuur CVO

	Instellingsnummer	38166
	Instelling	CVO LBC – NVK
Directeur		Hilde PENNEMAN
Adres		Kroonmolenstraat 4 - 9100 SINT-NIKLAAS
Telefoon		03-776.29.49
Fax		03-766.64.93
e-mail		sint-niklaas@lbconderwijs.be
website/URL		www.lbconderwijs.be
	Bestuur van de instelling	974171 - Volwassenenonderwijs LBC-NVK te ANTWERPEN 1
Adres		Sudermanstraat 5 – 2000 ANTWERPEN 1
	Consortium	127316 - Consortium volw IX vzw te SINT-NIKLAAS
Adres		Grote Markt 1 - 9100 SINT-NIKLAAS
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	15/11/2010, 16/11/2010, 17/11/2010, 18/11/2010, 19/11/2010, 22/11/2010
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	22/11/2010
	Datum bespreking verslag met de instelling	06/12/2010
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Dirk Fiers
	Teamleden	Carine Steverlynck Hilde Vandeurzen Inge Schuurmans
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	Nihil
	Externe deskundige(n)	Nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Opleidingen in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. KENMERKEN VAN HET CENTRUM	7
4. VOLDOET HET CENTRUM AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	8
4.1 SVWO - Grafische technieken - Multimedia operator (Modulair).....	8
4.2 SVWO - Informatie- en communicatietechnologie - Informatica: toepassingssoftware (Modulair)	9
4.3 SVWO - Nederlands tweede taal - Nederlands tweede taal - verlengd richtgraad 1 (Modulair); Nederlands tweede taal richtgraad 1 (Modulair); Nederlands tweede taal richtgraad 2 (Modulair).....	10
4.4 SVWO - Talen richtgraad 1 en 2 - Engels richtgraad 1 (Modulair); Engels richtgraad 2 (Modulair)	11
4.5 SVWO - Talen richtgraden 1, 2, 3 en 4 - Spaans richtgraad 1 (Modulair); Spaans richtgraad 2 (Modulair); Spaans richtgraad 3 (Modulair); Spaans richtgraad 4 (Modulair) 13	
4.6 SVWO - Talen richtgraad 3 en 4 - Engels richtgraad 3 (Modulair); Engels richtgraad 4 (Modulair).....	14
5. BEWAAKT HET CENTRUM DE EIGEN KWALITEIT?	16
5.1 Personeelsbeheer.....	16
5.2 Professionalisering	16
5.3 Materieel beleid	16
5.4 Welzijn	17
5.5 Curriculum	17
5.6 Begeleiding	18
5.7 Evaluatie	18
6. ALGEMEEN BELEID VAN HET CENTRUM	20
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN HET CENTRUM.....	22
7.1 Wat doet het centrum goed?	22
7.2 Wat kan het centrum verbeteren?	22
7.3 Wat moet het centrum verbeteren?	23
8. ADVIES.....	24
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	24

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en woonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

Het CVO LBC te Sint-Niklaas is één van de zes centra die ressorteren onder hetzelfde LBC-bestuur. Het centrum is verspreid over 11 lesplaatsen in het Waasland. Het verst verwijderd van de hoofdvestiging ligt de lesplaats in Wetteren op een kleine 40km. De drie voornaamste peilers in het aanbod van dit centrum zijn NT2, Talen en ICT. Recent heeft het centrum enkele nieuwe programmaties doorgevoerd zoals de opleiding Polyvalent verzorgende, waarmee het anticipeert op een opleidingsbehoefte in de regio. Bovendien wil het centrum hiermee een antwoord bieden op de gestage daling van het aantal lesuren cursist gedurende de voorbije schooljaren. Sinds vorig schooljaar is er overigens terug sprake van een lichte stijging. Het centrum voert een doordacht doelgroepenbeleid en bedient diverse groepen van cursisten met specifieke kenmerken waardoor het tegemoet komt aan een aspect van zijn maatschappelijke opdracht. Dat laatste is voor NT2 minder het geval. Daar dringt een bijsturing van het opleidingsaanbod zich op, zeker gezien de monopoliepositie van het centrum in de omgeving van Sint-Niklaas. De organisatie van het huidige aanbod NT2 is onvoldoende flexibel waardoor het niet tegemoet komt aan de verwachtingen van de overheid en het Vlaams afsprakenkader.

Voor deze doorlichting lag de focus op 13 opleidingen uit vijf verschillende studiegebieden waaronder de kwantitatief belangrijkste studiegebieden met name: NT2 (37%), Talen (34%) en tenslotte Informatie- en communicatietechnologie (16,5%). Het overgrote deel van het onderzochte aanbod voldoet aan de kwaliteitseisen van de overheid. Algemeen heeft de inspectie kunnen vaststellen dat de vakdeskundigheid en de inzet van de lesgevers aan de basis liggen van de onderwijskwaliteit in dit centrum. Daarnaast vormden bij de Talen en NT2, de doelgerichtheid en de efficiëntie van de vakwerkgroepen een duidelijke meerwaarde voor die opleidingen. In de studiegebieden Informatie- en communicatietechnologie en Grafische technieken is dit aspect eerder een werkpunt waardoor de gelijkgerichtheid binnen die studiegebieden kan toenemen.

In de opleidingen Engels richtgraad 3 en 4 kon het centrum onvoldoende aantonen dat de leerplandoelstellingen gerealiseerd werden. Wegens ziekte van de titularissen van de klasgroepen kon de inspectie enkel vaststellingen doen op basis van de beschikbare documenten en de gesprekken met de cursisten. Uit deze vaststellingen kon echter niet worden geconcludeerd dat het centrum de leerplandoelstellingen in voldoende mate realiseert in Engels R3 en R4.

Als LBC-CVO geniet het centrum van de inhoudelijke en organisatorische ondersteuning door het overkoepelende LBC-bestuur. Door een aantal beleidsmatige taken gezamenlijk met de andere LBC-CVO's aan te pakken, wordt de expertise gebundeld en optimaal aangewend. Hoewel de meerwaarde hiervan duidelijk is, is het eveneens belangrijk om blijvend aandacht te hebben voor de identiteit van elk centrum afzonderlijk zodat het eigenaarschap niet verloren gaat. De overkoepelende acties hebben tot nu toe onder andere geresulteerd in een gemeenschappelijke website, een gestructureerd kwaliteitsbeleid, een globaal centrum- en evaluatiereglement, een gezamenlijk Lokaal Overlegcomité (LOC) en een uitgeschreven visie. Een overkoepelend extranet voor de zes centra vormt wellicht een volgende stap ten einde de interne communicatie verder te optimaliseren.

Het centrum levert ernstige inspanningen om binnen het globale kwaliteitszorgsysteem een beperkt aantal centrameigen actiepunten te selecteren waaraan het de eerste jaren prioritair aandacht zal besteden. Er zijn verantwoordelijken aangeduid en de actiepunten worden volgens het principe van de kwaliteitscirkel opgevolgd. Er is duidelijk gezocht naar een evenwicht tussen actiepunten met een ondersteunend karakter en initiatieven die een rechtstreekse impact hebben op de kwaliteit van het onderwijsleerproces.

Ook het financiële beheer wordt centraal aangestuurd door het bestuur. Elk centrum krijgt op jaarbasis een vastgelegd budget. Doordat het budget jarenlang nagenoeg ongewijzigd

is gebleven, beschikt het centrum vandaag enkel over de minimale uitrusting. Toch vormt dit nog geen belemmering voor de realisatie van de leerplandoelstellingen. Recentelijk is de berekening bijgestuurd wat het centrum meer financiële armslag moet geven.

Een voorbeeld van een actiepoint dat een rechtstreekse impact heeft op de kwaliteit van het kernproces is de geleidelijke overgang van de klassieke eindexamens naar meer gespreide en functionele evaluatievormen. Het centrum heeft ervoor gekozen om daartoe een pilootproject op te zetten in de taalopleidingen, inclusief NT2. Het doel is om de leerplangerichtheid van de examens te verhogen en om zoveel mogelijk gebruik te maken van competentie- en praktijkgerichte evaluatiemethodieken. Er werd een kader geschapen met richtlijnen over inhoudelijke en vormelijke aspecten. Daarnaast werden een aantal instrumenten ontwikkeld om de afstemming tussen de evaluaties en de leerplandoelstellingen te bewaken. Het is duidelijk dat de gefaseerde en planmatige aanpak loont. De huidige resultaten zijn veelbelovend. Een veralgemeende invoering van gespreide en functionele evaluatievormen in alle opleidingen moet het uiteindelijke doel zijn en zal ongetwijfeld de kwaliteit van de opleidingen ten goede komen. Naast de aandacht voor geschikte evaluatiemethoden stimuleert de centrumleiding de lesgevers om in alle opleidingen feedbackmomenten te voorzien na de evaluaties, wat de zinvolheid van de evaluaties aanzienlijk verhoogt.

Hoewel er op diverse vlakken nog een aantal werkpunten zijn, heeft de inspectie kunnen vaststellen dat het merendeel van de processen in het centrum op een kwaliteitsvolle manier worden geleid. Het team van directeur en adjuncten behartigt collectief zowel de onderwijsondersteunende als de onderwijskundige aspecten van de dagelijkse werking. Het leiderschap wordt door het personeel en de cursisten ervaren als open en toegankelijk. De inspectie is overtuigd van de deskundigheid van het directieteam en vertrouwt erop dat het de uitdagingen op een kwaliteitsvolle wijze zal aanpakken.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie opleidingen en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Opleidingen in de focus

Opleiding per niveau	
SVWO	Grafische technieken
	Multimedia operator
SVWO	Informatie- en communicatietechnologie
	Informatica: toepassingssoftware
SVWO	Nederlands tweede taal
	Nederlands tweede taal - verlengd richtgraad 1
	Nederlands tweede taal richtgraad 1
	Nederlands tweede taal richtgraad 2
SVWO	Talen richtgraad 1 en 2
	Engels richtgraad 1
	Engels richtgraad 2
	Spaans richtgraad 1
	Spaans richtgraad 2
SVWO	Talen richtgraad 3 en 4
	Engels richtgraad 3
	Engels richtgraad 4
	Spaans richtgraad 3
	Spaans richtgraad 4

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Logistiek
Materieel beheer
Uitrusting
Onderwijs
Curriculum
Onderwijsaanbod
Evaluatie
Evaluatiepraktijk

3. KENMERKEN VAN HET CENTRUM

- zes vestigingsplaatsen en 11 lesplaatsen
- onderlinge afstand vestigingsplaatsen of afstand tot de hoofdschool tot ongeveer 40 km
- aanwezigheid andere aanbieders van volwasseneneducatie in de onmiddellijke omgeving
- maakt deel uit van een groter geheel van LBC-centra met een gezamenlijk bestuur

4. VOLDOET HET CENTRUM AAN DE ERKENNINGS- VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde opleidingen volgende vaststellingen op:

4.1 SVWO - Grafische technieken - Multimedia operator (Modulair)

Voldoet

Vaststelling

- Het centrum realiseert de leerplandoelstellingen met de cursisten in voldoende mate.
- De vakwerkgroep Informatica omvat naast de lesgevers van het studiegebied Informatie- en communicatietechnologie ook hun collega's van Grafische technieken. Er worden halfjaarlijks vergaderingen georganiseerd met de volledige werkgroep. Af en toe wordt er eveneens vergaderd onder de lesgevers Grafische technieken. Daarbij werden recent inspanningen gedaan om tot meer gelijkgerichtheid te komen. Dat geldt onder meer voor het cursusmateriaal en de evaluatiepraktijk. Jammer genoeg ontbreekt hier de verslaglegging waardoor de concrete afspraken niet worden vastgelegd.
- Het cursusmateriaal is kwaliteitsvol en geschikt voor de doelgroep van het volwassenenonderwijs. In deze opleiding wordt hoofdzakelijk gebruik gemaakt van handboeken. Deze geven tevens toegang tot een begeleidende website met extra materiaal, praktische gidsen en handige tips.
- De leerstofplanningen voor de opleiding Multimediaoperator zijn inhoudelijk conform de leerplannen. De lesgevers formuleren eigen doelen als concretisering van de formele leerplandoelen. De link tussen beide kan transparanter gemaakt worden.
- De directie moedigt het gebruik van de elektronische leeromgeving (ELO) aan, zonder de lesgevers daartoe te verplichten. Een meer intensief gebruik van de ELO kan kwaliteitsbevorderend werken en kan bovendien de gelijkgerichte aanpak stimuleren. Uit reacties van leerkrachten blijkt dat ze onvoldoende op de hoogte zijn van de meerwaarde van de ELO. Het centrum kan nog meer inspanningen doen om hen daarbij te ondersteunen en het gebruik van de ELO te stimuleren.
- Het onderwijsleerproces verloopt interactief en functioneel. De leerkrachten getuigen van een grote vakdeskundigheid. Het leerklimaat is aangenaam, gemoedelijk en uitnodigend. Extra-muros activiteiten worden functioneel ingepast. De tevredenheid bij de cursisten is groot.
- De kwaliteit van de evaluatiepraktijk is zeer divers. Het ontbreekt aan gelijkgerichtheid. Sommige examens van de modules Digitale fotografie bevatten een evenwichtig aandeel aan theorie en praktijk. Bovendien wordt bij de eindbeoordeling rekening gehouden met de resultaten van de opdrachten in de loop van de opleiding waardoor een vorm van gespreide evaluatie ontstaat. Ook hier geldt echter dat er eveneens examens zonder praktijkgedeelte zijn, wat absoluut nefast is voor een vaardigheidsgerichte opleiding. Waar de lesgevers kiezen voor een vorm van gespreide evaluatie, moet het (ook voor de cursisten) duidelijk zijn welke criteria de leerkracht hanteert bij de beoordeling van de tussentijdse opdrachten.

4.2 SVWO - Informatie- en communicatietechnologie - Informatica: toepassingssoftware (Modulair)

Voldoet

Vaststelling

- Het centrum realiseert de leerplandoelstellingen met de cursisten in voldoende mate.
- De impact van de vakwerkgroep Informatica op de kwaliteit van het onderwijs is eerder bescheiden. De vakgroep omvat alle lesgevers van de studiegebieden Informatie- en communicatietechnologie en Grafische technieken. Er worden halfjaarlijks vergaderingen belegd met de volledige werkgroep. De vakgroep richt zich vooral op afspraken over onderwijsondersteunende aspecten. De onderwijskundige aspecten komen minder aan bod. Er zijn wel initiatieven genomen om tot een meer gelijkgerichte aanpak te komen door het gebruik van dezelfde handboeken in parallelle modules. Tussentijds is onderling overleg tussen lesgevers mogelijk naar gelang van de noodzaak. Gewoonlijk verlopen deze laatste overlegmomenten thematisch, eerder informeel en zonder verslaglegging.
- De kwaliteit van de leerstofplanningen is sterk wisselend. Voor de module Initiatie in de informatica bestaan er in het centrum voorbeelden van goede praktijk waarbij alle leerinhouden worden gekoppeld aan de leerplandoelstellingen. In enkele gevallen worden zelfs de sleutelvaardigheden in de leerstofplanning opgenomen. Jammer genoeg vormen dergelijke documenten de minderheid. Hoewel er een sjabloon voor de leerstofplanningen op het extranet staat, gebruiken de lesgevers toch nog verschillende lay-outs. De gelijkgerichtheid die men voor ogen heeft door de invoering van eenzelfde handboek/syllabus voor parallelle cursussen, blijkt niet uit de leerstofplanningen. Voor een enkele module blijft de leerstofplanning beperkt tot de index van het gebruikte handboek.
- Het cursusmateriaal spoort inhoudelijk met de leerplandoelstellingen en is geschikt voor de doelgroep van het volwassenenonderwijs. Er is een trend om meer en meer over te stappen van leerkrachtgebonden syllabi naar geschikte handboeken. Via het nieuwe extranet kan op eenvoudige wijze lesmateriaal uitgewisseld worden tussen lesgevers, maar de meeste leerkrachten beperken zich toch nog tot eigen materiaal.
- De directie moedigt het gebruik van de ELO aan, zonder de lesgevers daartoe te verplichten. Het resultaat is echter minimaal. Een meer intensief gebruik van de ELO binnen de ICT-opleidingen kan kwaliteitsbevorderend werken en kan bovendien de gelijkgerichte aanpak stimuleren. De ICT-opleidingen hebben hierbij een trekkersrol ten opzichte van de andere opleidingen van het centrum.
- Het onderwijsleerproces verloopt interactief en functioneel. De leerkrachten getuigen van een grote vakdeskundigheid. Het leerklimaat is aangenaam, gemoedelijk en uitnodigend. De cursistentevredenheid is groot.
- De kwaliteit van de evaluatiepraktijk is zeer divers. De meeste, maar lang niet alle evaluaties zijn voldoende valide om de leerplandoelstellingen te meten. De keuze van de evaluatiemethodiek kan beter afgestemd worden op de aard van de opleiding en de beoogde doelgroep. Het centrum laat de lesgevers vrij in de keuze van de evaluatiemethode en -frequentie. In de regel wordt aan het einde van elke module een examen georganiseerd. De meeste leerkrachten zijn nog niet overtuigd van de meerwaarde van een gespreide of permanente evaluatie. Zeker in de module Initiatie in de informatica is dit een valabel alternatief voor de traditionele examens omdat deze module inhoudelijk zeer breed is. Met een eindexamen kan slechts een fractie van de leerplandoelstellingen worden gemeten, bovendien is de doelgroep niet gebaat bij een momentopname op het einde van de module. Doorgaans zijn de evaluaties vaardigheidsgericht, wat in overeenstemming is met de aard van de leerplandoelstellingen. Er zijn echter eveneens voorbeelden van evaluaties die te theoretisch en te beperkt zijn om als valide meetinstrumenten te fungeren.

4.3 SVWO - Nederlands tweede taal - Nederlands tweede taal - verlengd richtgraad 1 (Modulair); Nederlands tweede taal richtgraad 1 (Modulair); Nederlands tweede taal richtgraad 2 (Modulair)

Voldoet

Vaststelling

- Het centrum realiseert de leerplandoelstellingen in voldoende mate.
- De leerstofplannen zijn wisselend van kwaliteit. Sommige leerstofplannen zijn een voorbeeld van goede, zelfs uitmuntende praktijk. Ze verwijzen rechtstreeks naar de basiscompetenties, meer nog, er wordt een rapport opgesteld om de aanwezigheid van elke basiscompetentie op zijn frequentie te screenen. Dit biedt mogelijkheden om bij te sturen in de planning. Andere leerstofplannen zijn een loutere opsomming van leerinhouden en verwijzen niet naar de basiscompetenties. Nog andere zijn een mengvorm van beide. Het centrum doet er goed aan de leerstofplannen als verantwoordingsdocumenten te laten fungeren. De voorbeelden van goede praktijk kunnen daarbij als uitgangspunt dienen.
- Er bestaan over de modules heen afspraken over het gebruik van leermiddelen. De gebruikte handboeken zijn volledig of in grote mate afgestemd op de leerplandoelstellingen. Daar waar nodig vullen de leerkrachten ze aan met extra materiaal voor de contexten, de vier vaardigheden en vooral voor de ondersteunende kennis. Het materiaal wordt vlot uitgewisseld tussen de leerkrachten onderling.
- Het onderwijsleerproces is communicatief en functioneel met taakgerichte elementen. Uit de klasbezoeken bleek eens te meer de professionaliteit van de leerkrachten. Zij slagen erin een aangenaam leerklimaat te creëren. Dit leidt tot een grote cursistentevredenheid. Extra muros-activiteiten worden ingericht maar kunnen nog worden opgedreven.
- Er wordt een mix van gespreide evaluatie gebruikt met tussentijdse toetsen. De gespreide evaluaties worden niet verdisconteerd in het eindtotaal. Op dit moment is wel een pilootproject lopende in R 2.1 wat geëvalueerd en eventueel uitgebreid zal worden. De gebruikte evaluatie-instrumenten tot en met R 2.2 laten in voldoende mate toe om een valide uitspraak te doen over de realisatie van de basiscompetenties. De toetstaken zijn veelal functioneel, de vier vaardigheden komen evenwichtig aan bod, de tekstkenmerken worden gerespecteerd en de ondersteunende kennis wordt doorgaans in een functionele context geëvalueerd. Vanaf R 2.3 is de evaluatiepraktijk meer kennisgericht en wordt slechts een beperkte selectie van de basiscompetenties getoetst. De kennis wordt soms contextloos getoetst. De validiteit van de evaluatiepraktijk kan voor deze cursussen nog worden opgedreven.
- De kwaliteit van het onderwijsleerproces wordt ondersteund door een gedreven coördinator, geëngageerde leerkrachten en een constructief vakoverleg. De vakgroep komt gemiddeld tweemaal per schooljaar samen. Verder worden ad hoc werkgroepen opgericht rond specifieke veranderingen of groeit er spontaan overleg rond bepaalde items. De kansen tot professionalisering zijn voldoende groot.
- Hoewel het centrum cursistenbegeleiding uitdrukkelijk in de centrumvisie opneemt, is er nog een lange weg af te leggen. Cursisten worden op vraag van hun doorverwijzer wel opgevolgd maar van een onderbouwde trajectbegeleiding en leerremediëring is nog geen sprake. Het centrum beschikt niet over een cursistenvolgsysteem, organiseert geen logopedische ondersteuning en richt evenmin een open leercentrum in. Het centrum moet hier een inhaalbeweging doen, zeker op het moment dat de gekleurde uren NT2 voor cursistenbegeleiding vanuit de overheid worden opgedreven.
- Uit de outputgegevens blijkt dat het ongeveer op het Vlaams gemiddelde scoort qua uitval. Toch zijn er enkele groepen waar de uitval opmerkelijk groter is dan in de andere. Het centrum doet er goed aan deze gegevens goed op te volgen en er gepast op te reageren.

- Met het onthaalbureau zijn er afspraken gemaakt over het lesmoment. Een inhoudelijke samenwerking is er niet. Met het centrum voor basiseducatie tracht het centrum een goede samenwerkingrelatie uit te werken en een vlotte doorstroming van cursisten te realiseren. Er stellen zich echter wel problemen met het instroomniveau van de cursisten uit de basiseducatie.
- De oriëntering van cursisten met voorkennis van het Nederlands gebeurt door het Huis op basis van onderbouwde niveautesten. Centrumintern worden cursisten nog zelden geheroriënteerd. Snel lerende cursisten worden niet gericht via een verkort traject bediend. Dit zorgt ervoor dat de groepen soms heterogeen zijn. Naast de heterogeniteit vormen de grootte van de klasgroepen en de lange lesmomenten van vier lesuren een hypotheek op de realisatie van de basiscompetenties. Het centrum dient dit nauwlettend op te volgen.
- De verplichte gegevensuitwisseling inzake de participatie van de inburgeraars aan het onderwijsleerproces verliep in september omwille van technische problemen niet accuraat waardoor hun 80% deelname aan het onderwijsleerproces niet konden worden opgevolgd. Het centrum dient dergelijke situaties in de toekomst te vermijden.
- Een aandachtspunt voor het centrum vormt de samenwerking met het Huis van het Nederlands. Het centrum doet er goed aan de tevredenheid van de samenwerkingspartners NT2 te bewaken.

4.4 SVWO - Talen richtgraad 1 en 2 - Engels richtgraad 1 (Modulair); Engels richtgraad 2 (Modulair)

Voldoet

Vaststelling

- De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate bereikt.
- In richtgraad 1 organiseert het centrum naast de modules die openstaan voor iedereen (de 'standaardmodules') ook modules die specifiek gericht zijn op senioren. De modules in richtgraad 2 zijn dit schooljaar allemaal standaardmodules en bedienen een breder publiek.
- Het centrum beschikt over diverse instrumenten die de doelgerichtheid van de opleidingen Engels wil bewaken. Zo heeft het centrum een digitale leerstofplanning ontwikkeld om de afstemming van het aanbod op de leerplandoelstellingen in kaart te brengen. Alle leerkrachten Engels maken gebruik van dit instrument waarin ze aanvinken welke leerplandoelstellingen en contexten behandeld worden. De recent ontwikkelde checklist om de afstemming tussen de evaluatie en de leerplandoelstellingen te controleren wordt niet algemeen gebruikt. Een bredere verspreiding van het instrument zal het centrum toelaten om een goed zicht te krijgen op de problemen die de leerkrachten ondervinden bij de concretisering van de leerplandoelen. Het vormt een interessant aanknopingspunt voor verdere reflectie en visieverfijning. Een aantal leerkrachten koppelen in hun lesvoorbereiding specifieke opdrachten aan de leerplandoelstellingen. Die koppeling is transparant en getuigt van inzicht in de leerplandoelstellingen.
- Het materiaal in de standaardmodules laat toe om de leerplandoelstellingen te realiseren. Het centrum maakt voor zijn standaardmodules gebruik van een handboek met audio- en videomateriaal, aangevuld met extra materiaal uit diverse bronnen. De handboeken verwijzen niet alleen naar het Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen maar verschaffen ook detailinformatie over de manier waarop die afstemming werd bepaald. Daarnaast heeft de uitgeverij ook de afstemming tussen het handboek en de Vlaamse opleidingsprofielen in kaart gebracht en gepubliceerd, wat de leerkrachten kan ondersteunen bij het maken van zinvolle selecties. Het extra materiaal dat de leerkrachten gebruiken naast het handboek, vormt een waardevolle aanvulling.

- Het onderwijsleerproces is functioneel en vaardigheidsgericht. Alhoewel dit nog niet voor alle leerkrachten in dezelfde mate geldt, kan toch worden gesteld worden dat het centrum veel expertise heeft opgebouwd in het gebruik van taakgerichte opdrachten en creatieve werkvormen die doelgericht worden aangewend. Uit de keuze van de opdrachten en werkvormen blijkt onder meer aandacht voor de transfer van kennis naar vaardigheid en voor de ontwikkeling van leer- en communicatiestrategieën en attitudes. Het contact tussen de leerkrachten Engels en NT2, in de vorm van informeel overleg tussen collega's of door de coördinator Talen die tevens leerkracht NT2 is, werpt duidelijk zijn vruchten af. De leerkrachten maken ook selectief en doordacht gebruik van het handboek in functie van de leerplandoelstellingen en de noden van hun cursistenpubliek. Het onderwijsleerproces zal nog meer aan kwaliteit winnen als de klasgroepen makkelijker toegang krijgen tot het internet. Op dit moment is het gebruik van video- en internetmateriaal omslachtiger. De leerkrachten zijn trouwens vragende partij om de pc-klas vaker te kunnen gebruiken.
- Uit het voorgaande blijkt dat de leerkrachten inspanningen leveren om hun onderwijsleerproces voldoende af te stemmen op de leernoden en –behoeften van de cursisten. Dit vormt in de modules voor senioren zelfs een valkuil: het centrum moet erover waken dat de leernoden en –vragen van cursisten niet in conflict komen met de realisatie van de leerplandoelstellingen en de niveaubepaling van de modules. Zo kunnen er vraagtekens geplaatst worden bij het veelvuldige gebruik van Nederlands in het cursusmateriaal en de evaluaties in de seniorenmodules. Het gevaar is groot dat het doelpubliek van senioren te weinig wordt gestimuleerd om de vooropgestelde leer- en communicatiestrategieën en attitudes te ontwikkelen.
- Het centrum zit volop in een omschakelingsproces van zijn evaluatiepraktijk waarbij gestreefd wordt naar een sterkere afstemming van de evaluaties op de leerplandoelstellingen. De bedoeling is dat alle evaluaties Engels dit jaar opgemaakt worden conform de nieuwe inhoudelijke en formele richtlijnen. Uit een analyse van de nieuwe evaluaties Engels die al ontwikkeld werden voor dit jaar blijkt dat het centrum in zijn opzet is geslaagd. De kwaliteit van deze evaluaties is zeer goed. De evaluatie is relevant en valide: de opdrachten zijn afgestemd op de leerplandoelstellingen en ze vermelden de specifieke leerplandoelen die ze evalueren. Er wordt ook aandacht besteed aan gevarieerde tekstsoorten en –opdrachten en aan het geïntegreerd evalueren van vaardigheden. De evaluaties bevatten scorewijzers om de schrijf- en spreekvaardigheidsoopdrachten te beoordelen. Een aantal evaluatieopdrachten kunnen nog aan kwaliteit winnen door de instructies over de gewenste opbouw of de gewenste inhoudelijke en vormelijke vereisten te doseren.
- Voor een aantal modules van richtgraad 1 en 2 waren er nog geen nieuwe evaluaties voorhanden en kon de inspectie enkel een oordeel vellen over de evaluaties die gehanteerd werden tijdens de voorbije jaren. Deze evaluaties zijn wisselend van kwaliteit en vertonen leerkrachtgebonden verschillen. Een aantal evaluaties bevatten al functionele en vaardigheidsgerichte opdrachten voor de vier vaardigheden. In andere examens zijn de opdrachten onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen of bevatten ze te weinig stavingsdocumenten voor spreek- en luistervaardigheid. Het centrum is zich terdege bewust van deze knelpunten. Wat ook opvalt, is dat sommige evaluatieopdrachten te gemakkelijk zijn voor het niveau waarvoor ze bedoeld zijn. Dat geldt voornamelijk voor de taalmodules Engels voor senioren, maar occasioneel ook voor andere modules. Een ander opvallend kenmerk vormen de zeer hoge slaagcijfers in een aantal taalmodules. Het centrum doet er goed aan om deze gegevens nader te onderzoeken, zeker in het licht van de geplande bijstellingen van de evaluaties.
- Ondanks de grote bereidheid van de leerkrachten om doelgericht te werken en te evalueren, blijkt uit gesprekken dat ze het niet altijd evident vinden om de leerplandoelstellingen te concretiseren in relevante en functionele opdrachten. De combinatie van de diverse bouwstenen in de leerplandoelstellingen en de combinatie van de leerplandoelstellingen met de diverse contexten worden soms als te restrictief ervaren.

4.5 SVWO - Talen richtgraden 1, 2, 3 en 4 - Spaans richtgraad 1 (Modulair); Spaans richtgraad 2 (Modulair); Spaans richtgraad 3 (Modulair); Spaans richtgraad 4 (Modulair)

Voldoet

Vaststelling

- De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd.
- Het centrum is sinds vorig schooljaar bezig met het centraal stellen van de vaardigheidsdoelen uit de leerplannen. Dit uit zich in de leerstofplannen, de keuze voor nieuw lesmateriaal en de richtlijnen voor de evaluaties.
- Het centrum heeft leerstofplannen ontwikkeld. Op dit moment zijn er twee soorten in omloop: een waarop vertrokken wordt van de leerplandoelstellingen en een waarin vertrokken wordt van de hoofdstukken in het handboek. Het is de bedoeling dat vanaf volgend schooljaar alleen nog met het eerste leerstofplan gewerkt wordt. Dit is een goede keuze omdat in het tweede geval de mogelijkheid bestaat dat niet alle leerplandoelen aan bod komen.
- Het leerstofplan zorgt voor uniformiteit tussen de leerkrachten. Er wordt aangegeven wat de leerplandoelstellingen voor een bepaald niveau zijn en in welk hoofdstuk van het handboek hiermee overeenkomt. Voor die doelen waarin het handboek niet voorziet, moeten de leerkrachten zelf materiaal ontwikkelen/zoeken. De leerkrachten vullen zelf vervolgens in wanneer ze aan welk doel gewerkt hebben. Op deze manier is het ook gemakkelijk om een leerkracht te vervangen en op te volgen.
- Er wordt in de richtgraden 1 en 2 gewerkt met handboeken. Het centrum gaat in het volgende schooljaar overstappen naar een nieuw handboek. De vaardigheidsdoelen uit de leerplannen zijn bepalend in de keuze voor dit nieuwe handboek. Omdat er geen één op één relatie is tussen de doelen en niveaus uit het ERK en de doelen en niveaus uit de Vlaamse opleidingsprofielen, doet het centrum er goed aan om het nieuwe handboek naast de leerplannen te leggen. Zo kan een overzicht gemaakt worden van eventuele tekorten in het handboek in vergelijking met de Vlaamse vereisten.
- Door ziekte van de leerkracht heeft de inspectie tijdens deze doorlichting onvoldoende zicht verkregen op de module 'Spaans voor levensgenieters' (R1). Uit het gesprek met de vakgroepcoördinator bleek dat de leerkracht voor deze lessen een selectie maakt uit het handboek en dit aanvult met ander materiaal. De bestudeerde evaluaties verschilden weinig van de evaluaties voor de andere modules: veel aandacht voor ondersteunende kennis die apart wordt getoetst. Dit is ook voor deze modules in overeenstemming met de toen geldende richtlijnen voor evalueren en dit zal eveneens moeten worden aangepast aan de huidige richtlijnen.
- Het centrum biedt in de richtgraden 3 en 4 alleen de mondelinge modules - 3.1 en 4.1 - aan. Voor deze lessen voorzien de leerkrachten zelf in lesmateriaal. Dit materiaal is erg communicatief en functioneel maar er wordt voor spreekopdrachten teveel vertrokken van schriftelijk materiaal. Uit de opdrachten blijkt ook een groot aandeel van schriftelijke taken. Het centrum moet hier een keuze maken: ofwel biedt het de beide onderdelen van de richtgraden 3 en 4 aan (al dan niet geïntegreerd) ofwel ziet het erop toe dat het aanbod zich toespitst op de mondelinge vaardigheden.
- Uit de bijgewoonde lessen en het bestudeerde materiaal van 3.1 en 4.1 bleek dat de opbouw in moeilijkheidsgraad onvoldoende bewaakt wordt. De leerplannen bieden houvast voor zowel de opbouw in moeilijkheidsgraad als de eisen die gesteld worden aan (luister)teksten. De leerkrachten moeten echter ondersteund worden in het interpreteren en implementeren van deze leerplannen. Dit geldt overigens voor alle leerkrachten.
- Uit de bijgewoonde lessen bleek dat communicatie centraal staat. Cursisten spreken veel en goed en er wordt ook voorzien in werkvormen en opdrachten die aanzetten tot spreken. De leerkrachten gebruiken consequent de doeltaal waardoor de cursisten van een optimaal taalaanbod verzekerd zijn.

- De leerkrachten werken elk jaar een week rond een thema. In het eerste semester is dit 'de week van de smaak' en in het tweede semester 'de week van de film'. Dit wordt steeds afgesloten met een groot evenement. In alle groepen wordt er op het niveau van de cursisten aan deze thema's gewerkt en er wordt ook een groepsoverstijgende quiz georganiseerd. Alle leerkrachten zetten zich hiervoor in en door de cursisten wordt dit erg gewaardeerd.
- De keuze om de vaardigheidsdoelen uit de leerplannen centraal te zetten, uit zich ook in de richtlijnen voor de evaluaties. Er is door de centrumleiding beslist om alle vaardigheden gelijk te beoordelen en binnen een vaardigheid mag maximaal 30% gegeven worden aan ondersteunende kennis.
- De volgende stap die gezet gaat worden is het bestuderen van de huidige evaluaties. Op deze manier wil men enerzijds de geschikte evaluaties behouden en anderzijds de leerkrachten ondersteunen en vormen in het vaardigheidsgericht evalueren.
- Belangrijke zaken bij het maken van evaluaties is het formuleren van beoordelingscriteria op basis van de tekstkenmerken uit de leerplannen. Ook moet de functionaliteit van de evaluaties bekeken worden; in een vaardigheidsgerichte benadering staat het handelen van mensen centraal. Dat betekent dat de taken die zij krijgen altijd handelingen zouden moeten zijn die ze ook in het echte leven moeten verrichten. Matching-oefeningen, vertaal-oefeningen, gatenteksten, grammatica- en woordenschat-oefeningen, enz. zijn dan ook oefeningen die weliswaar in de lessen een plaats kunnen krijgen, maar liefst niet op een examen.
- Alhoewel het centrum nog een lange weg moet afleggen op het vlak van evalueren zijn alle voorwaarden om dit tot een goed einde te brengen aanwezig: er is een competente vakgroepcoördinator aangesteld en ook de leerkrachten zijn voldoende competent, overtuigd en bereidwillig.

4.6 SVWO - Talen richtgraad 3 en 4 - Engels richtgraad 3 (Modulair); Engels richtgraad 4 (Modulair)

Voldoet

Vaststelling

- Er zijn onvoldoende garanties dat de leerplandoelstellingen bereikt worden.
- Het centrum organiseert enkel de modules mondelinge vaardigheden, Vantage 1 en Effectiveness 1.
- Wegens ziekte van de titularissen van de klasgroepen kon de inspectie haar vaststellingen enkel doen op basis van de beschikbare documenten en op gesprekken met de cursisten.
- De leerstofplanningen voor de modules Vantage en Effectiveness verwijzen naar de leerplandoelstellingen van de mondelinge vaardigheden. De inspectie kan op basis van de summiere beschrijving van de leerinhouden echter niet bepalen of die koppeling van de leerinhouden en –opdrachten aan de leerplandoelen klopt.
- Het centrum maakt gebruik van zelf samengesteld materiaal dat diverse thema's behandelt. In tegenstelling tot de vooropgestelde leerplandoelen van de modules Vantage 1 en Effectiveness 1, namelijk de spreek- en luistervaardigheidsdoelen, focust het materiaal sterk op leesvaardigheid en woordenschatuitbreiding. Het materiaal bevat echter te weinig informatie over de manier waarop de spreek- en luistervaardigheidsdoelen worden ingeoefend. Het materiaal bevat ook weinig taak- of vaardigheidsgerichte opdrachten. Er is nood aan meer variatie in tekstsoorten en -opdrachten om alle spreekvaardigheidsdoelen in te oefenen. Het beperkte materiaal dat naar spreekvaardigheid verwijst, omvat een aantal vragen die erop gericht zijn om de cursisten te laten spreken over de thema's in de teksten of om hen specifieke woordenschat te laten gebruiken. Het is dan ook onduidelijk hoe cursisten gestimuleerd worden om doelgerichte conversatie-, herstel- en leerstrategieën te gebruiken en hoe

ze leren om complexere informatie- en argumentatiestructuren te gebruiken aangepast aan diverse mondelinge taaltaken. Het materiaal bevat nauwelijks luistermateriaal en -opdrachten. Er wordt in de inhoudstabel weliswaar verwezen naar evaluatieopdrachten die gebruikt worden als evaluatieopdracht, maar deze opdrachten maken geen deel uit van het materiaal. Het materiaal bevat geen informatie die aangeeft hoe het centrum zijn cursisten voorbereidt op deze evaluatieopdrachten of relevante aspecten inoefent die verband houden met de luistervaardigheidsdoelen. Het is evenmin duidelijk hoe het centrum in voldoende progressie in luistervaardigheid voorziet.

- Bij de selectie van dat materiaal voor Vantage 1 wordt doorgaans rekening gehouden met de vooropgestelde niveaubepaling. Bij de selectie van het materiaal voor Effectiveness 1 is dat minder het geval. Er wordt zowel geput uit materiaal dat ontwikkeld werd voor een lager taalvaardigheidsniveau als uit materiaal dat afgestemd is op het vooropgestelde taalvaardigheidsniveau. Er is ook een zekere mate van overlap tussen het cursusmateriaal van Vantage 1 en Effectiveness 1. Dit alles roept vragen op over de manier waarop het centrum de opbouw in moeilijkheidsgraad bewaakt tussen de beide conversatiemodules.
- Het doelpubliek van de taalmodules in richtgraad 3 en 4 bestaat voornamelijk uit medioren en senioren die Engels volgen uit interesse. De meeste cursisten maken repetitief gebruik van het aanbod. Uit klasbezoeken blijkt dat de talige competenties van de cursisten niet altijd overeenstemmen met het niveau dat van hen verwacht mag worden. Het centrum doet er goed aan om de oorzaken van dit fenomeen te onderzoeken en gericht bij te sturen.
- Uit gesprekken met cursisten blijkt dat het gebruik van video- en internetmateriaal eerder beperkt is. Een frequenter gebruik van dit materiaal zou zeker een meerwaarde bieden.
- Er zijn nog geen vernieuwde evaluaties beschikbaar voor richtgraad 3 en 4. De evaluatie van de voorbije jaren is onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen voor spreekvaardigheid. Voor de modules Vantage 1 en Effectiveness 1 wordt gekozen voor hetzelfde type van opdracht om spreekvaardigheid te evalueren. Er is nood aan meer variatie in tekstsoorten en –opdrachten om spreekvaardigheid op een relevante en valide manier te beoordelen. Voor het luistermateriaal wordt er gebruikgemaakt van gepubliceerd testmateriaal. Positief is dat er geëvalueerd wordt aan de hand van diverse luistertaken. Minder positief is dat alle luisteropdrachten betrekking hebben op audiomateriaal en dat er onvoldoende variatie is in tekstsoorten waardoor niet alle leerplandoelstellingen aan bod komen. Het is niet helemaal duidelijk wat de relatie is tussen de luisteropdrachten die vermeld worden als ‘examen’ in de inhoudstabel van het cursusmateriaal en de kopieën die zijn toegevoegd aan het examendossier. Een aantal evaluatieopdrachten voor luistervaardigheid die zowel vermeld worden in de inhoudstabel van de modules Vantage 1 als in die van Effectiveness 1, worden ingeschaald op het niveau van Vantage 1.
- De lokalen voor de conversatiemodules zijn goed uitgerust om communicatief taalonderwijs aan te bieden. Ze bieden de mogelijkheid tot het gebruik van audio-, video- en internetmateriaal.

5. BEWAAKT HET CENTRUM DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Professionalisering

5.3 Materieel beleid

5.3.1 Financiële middelen

5.3.2 Kostenbeheersing voor cursisten

5.3.3 Uitrusting

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling

Vaststellingen

- Het centraal financiële beheer door het bestuur resulteert in een vastgelegd budget voor elk van de LBC-CVO's. Tot vorig jaar was het budget niet gekoppeld aan de evolutie van het aantal lesurencursist, waardoor deze centra in het verleden niet altijd optimaal konden inspelen op de noden waarmee ze geconfronteerd werden. De gevolgen zijn duidelijk. Het centrum beschikt vandaag enkel over de minimale uitrusting. Recentelijk is de berekening van het budget bijgestuurd wat het centrum meer financiële armslag moet geven.
- Het centrum maakt via de 'Personeelswijzer' duidelijke afspraken over het gebruik van de infrastructuur en de didactische middelen. Het houdt een inventaris bij van de beschikbare uitrusting. De procedure voor de aanvraag en reservering van didactische middelen is transparant.
- De uitrusting voor de ICT-opleidingen voldoet doorgaans aan de gestelde eisen. In de meeste vestigingen is de computerapparatuur voldoende performant om de leerplandoelstellingen te kunnen realiseren. Het centrum hanteert het principe van één cursist per computer. In de regel wordt de hardware elke 5 jaar vernieuwd op basis van een meerjarenplan. Enkel in Waasmunster en in lokaal A0.14 van de vestiging te Beveren zijn de pc's verouderd en niet langer geschikt om de laatste softwareversies op een comfortabele manier te draaien. Het gaat hier om computerapparatuur die eigendom is van de dagschool. In alle lokalen is een projectiesysteem voorhanden. In vestigingsplaatsen die tot de infrastructuur van een andere school behoren, is het centrum afhankelijk van de systeemsoftware die de plaatselijke school gebruikt. Voor sommige cursussen kan dat problemen opleveren.
- Ook de uitrusting voor het studiegebied Grafische technieken voldoet aan de gestelde eisen. In alle vestigingen is de apparatuur voldoende performant om de leerplandoelstellingen te kunnen realiseren. In alle lokalen is een projectiesysteem voorhanden. Voor de modules Digitale fotografie is er nood aan een aangepast lokaal om het didactische comfort van de lesgevers te verhogen.
- Voor het Talen en NT2-onderwijs maakt het centrum gebruik van infrastructuur die het deelt met derden. De klaslokalen zijn geschikt voor taalonderwijs. Er is voldoende audiovisueel materiaal voorhanden. Hetzelfde geldt voor het ondersteunende didactisch materiaal. Eén klaslokaal voor taalonderwijs in de vestiging Heymanplein is uitgerust met een Smartboard, wat extra mogelijkheden biedt voor het gebruik van

video- en internetmateriaal. Het centrum hanteert een systeem van reservatie voor dit lokaal. De geplande aanpassingen aan de infrastructuur om in alle klassen van Den Hof een internetaansluiting te voorzien, vormen zeker een meerwaarde.

5.3.4 *Infrastructuur*

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.5.1 *Onderwijsaanbod*

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling

Vaststellingen

- Het centrum heeft een uitgebreid onderwijsaanbod verspreid over diverse lesplaatsen in het Waasland. De drie voornaamste peilers in het aanbod zijn NT2, Talen en ICT. Het heeft geen regiovreemd aanbod. Recent heeft het centrum enkele nieuwe programmaties doorgevoerd zoals de opleiding Polyvalent verzorgende. Het anticipeert hiermee op een opleidingsbehoefte in de regio. De betrokkenheid van de cursisten en de lesgevers bij vernieuwingen in het aanbod is groot.
- Het centrum voert een doordacht doelgroepenbeleid. Het bedient diverse groepen van cursisten met specifieke kenmerken zoals OKRA-cursisten en anderstaligen in de module Initiatie in de informatica, cursisten van de basiseducatie die de overstap maken naar een CVO en een opleiding Basis boekhouden voor anderstaligen.
- Het centrum heeft een breed samenwerkingsveld. Het werkt onder andere samen met het Huis van het Nederlands, net- en consortiumoverschrijdend met andere CVO's en met het CBE, met het ACV, het sociaal middenveld, de VDAB, OKRA, enz.
- Het centrum informeert zijn cursisten op transparante wijze over zijn aanbod. Dat gebeurt onder andere via de website met inbegrip van infofiches voor de diverse opleidingen. Het beschikt eveneens over een handige folder met alle nuttige info voor de cursist.
- Het centrum benut de mogelijkheden van het structuurschema Informatica-toepassingssoftware optimaal. Het biedt het merendeel van de modules aan en dit zowel overdag als 's avonds. Met ingang van het huidige schooljaar biedt het centrum eveneens verkorte trajecten aan. Enerzijds beoogt het centrum hiermee de bediening van specifieke doelgroepen zoals de Landelijke gilde en anderzijds ziet het centrum hierin een middel om een opleiding terug aantrekkelijk te maken in vestigingsplaatsen waar de inschrijvingen teruglopen. Het centrum heeft eveneens 'Initiatie in de informatica voor anderstaligen' in zijn aanbod. Daarbij richt het zich in de eerste plaats op de eigen NT2-cursisten. Deze opleiding wordt echter niet als een geïntegreerd traject met NT2 georganiseerd waardoor het centrum kansen onbenut laat.
- Het studiegebied NT2 maakt ruim één derde van het centrum uit (37%) en is groeiende. In de regio Sint-Niklaas heeft het centrum een monopoliepositie voor het aanbod NT2. Het organiseert dit aanbod op vijf verschillende lesplaatsen verspreid over de binnenstad. Er is een aanbod overdag en 's avonds met twee instapmomenten per jaar. Het meest intensieve aanbod bestaat uit twaalf lessen per week op het niveau van de eerste richtgraad. Enkel op het niveau van de eerste richtgraad organiseert het centrum verlengde trajecten. Er zijn geen verkorte trajecten. Het centrum is dit jaar wel gestart met een aanbod voor leerplichtigen. Voor NT2 is een grondige bijsturing van het onderwijsaanbod op korte termijn aangewezen, zeker gezien de monopoliepositie van het centrum in de regio. Het centrum komt momenteel

niet tegemoet aan de verwachtingen die de overheid stelt en respecteert het Vlaams afsprakenkader onvoldoende. Het centrum moet meerdere opstapmomenten per jaar organiseren en het zomerreces verkorten waardoor inburgeraars accuraat bediend kunnen worden en moet een grotere differentiatie in het aanbod aanbrenge zodat het sterker inspeelt op de leernoden van de cursisten. Zoals blijkt uit de instroom en de bevindingen van de lesgevers vormen de verlengde trajecten op het niveau van R2, een verkort traject eventueel gekoppeld aan een superintensief aanbod, een R3-aanbod de meest dringende noden in de regio. Bovendien zijn de leerkrachten sterk vragende partij voor behoeftegerichte trajecten. De centrumleiding kan hierop beter inspelen aangezien behoeftegerichte trajecten tot de beleidsopties van de overheid behoren. Een kritische succesfactor hierbij zal de uitbouw van een voldoende ruime inhoudelijke coördinatie NT2 zijn.

- Het centrum heeft een uitgebreid aanbod voor de talen. Het biedt diverse opleidingen zoals Engels, Frans, Spaans en Italiaans aan voor de vier richtgraden. Met de opleidingen 'Engels voor levensgenieters' en 'Spaans voor levensgenieters' richt het centrum zich vooral tot senioren. Het centrum organiseert geen specifieke groepen voor allochtone cursisten, maar merkt wel dat het aandeel allochtone cursisten toeneemt in Engels R1. Het centrum ervaart dat deze doelgroep gevoeliger is voor uitval, maar moet deze problematiek nog nader onderzoeken om gericht actie te kunnen ondernemen.

Inbreuken tegen de regelgeving

- Het centrum stemt zijn NT2-programmatie onvoldoende af op het Vlaamse afsprakenkader waardoor inburgeraars niet accuraat bediend kunnen worden.

5.6 Begeleiding

5.7 Evaluatie

5.7.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling

Vaststellingen

- Het centrum beschikt over een evaluatiereglement dat in overeenstemming is met de vigerende voorschriften. Er worden duidelijke afspraken gemaakt voor alle fasen van de evaluatiepraktijk, inclusief de inhaalexamens in geval van gewettigde afwezigheid.
- De centrumleiding stimuleert haar leerkrachten o.a. via de 'Personeelswijzer' om aandacht te hebben voor de congruentie tussen de inhoud van de evaluaties en de leerplandoelstellingen.
- Het centrum voorziet op gestructureerde wijze in feedbackmomenten voor alle opleidingen na de examens. Concreet wordt de feedback georganiseerd op semestriële basis m.n. in de 16de en de 32ste week van het schooljaar.
- Het centrum heeft van de evaluatie in de taalopleidingen (inclusief NT2) een prioritair werkpunt gemaakt voor dit schooljaar. Het doel is om de leerplangerichtheid van de examens te verhogen en om zoveel mogelijk gebruik te maken van competentie- en praktijkgerichte evaluatievormen. Er werd hiervoor een formeel kader geschapen met richtlijnen over inhoudelijke en vormelijke aspecten voor de evaluaties Talen. Daarnaast werden een aantal instrumenten ontwikkeld om de afstemming tussen de evaluaties en de leerplandoelstellingen te bewaken. Het centrum kiest voor een gefaseerde en planmatige aanpak. Er werd een interne nascholing georganiseerd over

diverse aspecten van evaluatie voor alle taalleerkrachten. Het centrum concentreert zich in eerste instantie op de productieve vaardigheden. Het is de bedoeling om nieuwe evaluaties uit te werken conform de richtlijnen, na kritische reflectie in de vakgroepen over de kwaliteit van de huidige evaluaties. Daarnaast worden leerkrachten ook gestimuleerd om te experimenteren met een aantal scorewijzers voor schrijf- en spreekvaardigheid. De opleidingen Engels zijn het verst gevorderd in het omschakelingsproces. Alle evaluaties Engels zullen dit schooljaar worden aangepast. Uit de uitgewerkte evaluaties Engels die de inspectie tijdens de doorlichting kon inkijken, blijkt dat de aanpak van het centrum tot kwaliteitsvolle resultaten heeft geleid. Hierbij moet worden opgemerkt dat de evaluaties slechts betrekking hebben op een beperkt aantal modules en leerkrachten Engels. Uit de vaststellingen bij het erkenningsonderzoek blijkt ook dat de evaluaties die vorig jaar werden gebruikt voor verbetering vatbaar zijn. Het centrum staat dus voor de uitdaging om de kwaliteitsvolle voorbeelden uit te breiden naar meer leerkrachten en modules.

- Binnen het pilootproject 'gespreide evaluatie NT2' zijn de leerkrachten vragende partij om in de centrumbrede afspraken de opleidingsspecificiteit te bewaken zodat voldoende kan worden ingespeeld op de noden van de NT2-cursisten. Ook in opleidingen van de studiegebieden ICT en Grafische technieken wordt volop geëxperimenteerd met alternatieve vormen van evaluatie. Gerichte nascholing voor alle leerkrachten kan de evolutie naar functioneler evalueren een extra stimulans geven.
- Voor de oriëntering van zijn cursisten talen hanteert het centrum twee instrumenten: een oriënteringsproef en een toelatingsproef. De oriënteringsproef is een instrument waarmee een cursist zichzelf kan testen. Dat gebeurt aan de hand van een beperkt aantal items die voornamelijk kennisgericht zijn. Het centrum is er zich van bewust dat deze proef nog niet op een valide manier nagaat of cursisten de leerplandoelstellingen van de voorgaande module hebben bereikt. Het centrum evalueert deze oriënteringsproef best in het licht van het ontwikkelingstraject dat werd uitgestippeld voor de evaluatiepraktijk.

6. ALGEMEEN BELEID VAN HET CENTRUM

Het onderzoek naar het algemeen beleid van het centrum levert volgende vaststellingen op:

Vaststellingen

- Het leiderschap behelst zowel de onderwijsondersteunende als de onderwijskundige aspecten van de dagelijkse werking. Het wordt collectief waargenomen door de directeur en de drie adjuncten. Daarnaast fungeren zij tevens als coördinator van de grootste studiegebieden en als preventieadviseur.
- De leerkrachten ervaren het leiderschap als toegankelijk en transparant.
- Het bestuur volgt de centrumwerking nauwlettend op en biedt inhoudelijke en organisatorische ondersteuning.
- Het centrum neemt voldoende initiatieven om zijn beleid vanuit een gedragen visie gestalte te geven. Het centrum steunt daarbij op een missie die generiek is voor alle LBC-CVO's. Het hanteert daarnaast een beleidsplan voor de periode 2010-2014. Het beleidsplan is verder geconcretiseerd in actiefiches. Er bestaan actiefiches overkoepelend voor alle LBC-CVO's en er zijn er op het niveau van de individuele centra. Deze werkwijze is nog vrij nieuw en dient verder opgevolgd te worden. De meerwaarde van de overkoepelende aanpak ligt ongetwijfeld in de gebundelde expertise, maar vormt tevens een bedreiging voor het eigenaarschap en de identiteit van elk centrum. Het is daarom cruciaal om centrumspecifieke actiepunten te detecteren en het personeel maximaal te betrekken bij de realisatie van het beleidsplan.
- Het centrum- en evaluatiereglement zijn eveneens generieke documenten voor alle LBC-CVO's. Ze worden bekend gemaakt via de website en zijn ter beschikking in het secretariaat. Deze documenten bevatten echter gebrekkige en foutieve informatie. Ze kunnen bovendien aan klantgerichtheid winnen door het gebruik van klare taal en centrumspecifieke aanvullingen.
- Het centrum hanteert een visie op het onderwijs Vreemde Talen die volledig spoort met de overheidsvisie op taalonderricht. De centrumleiding onderneemt diverse initiatieven om ervoor te zorgen dat die visie effectief wordt omgezet in een kwaliteitsvol onderwijsleerproces. Dat wordt planmatig aangepakt. Het centrum ondersteunt de leerkrachten onder meer door gerichte nascholing, gecoördineerd overleg in de vak- en werkgroepen en de ontwikkeling van diverse instrumenten om de doelgerichtheid van het aanbod en de evaluatie te bewaken. Het centrum kan al zeer mooie resultaten voorleggen in een aantal taalmodules. In andere taalmodules is er nog een weg te gaan. Het centrum staat voor de uitdaging om deze verschillen in implementatie te onderzoeken en er zijn ontwikkelingstraject op af te stemmen.
- Het bestuur heeft een LOC geïnstalleerd over alle LBC-CVO's heen. Het LOC is samengesteld conform de regelgeving. Het behandelt vooral centrumoverschrijdende thema's. Centrumspecifieke elementen die behoren tot de onderhandelingsmaterie komen niet altijd voldoende aan bod. Ook de afvaardiging van het personeel is niet voor alle centra gegarandeerd.
- De leerkrachten zijn tevreden over het besluitvormingsproces. Er is voldoende ruimte voor inspraak en de interne communicatie verloopt doorgaans vlot. De formele communicatie van directie naar personeel gebeurt hoofdzakelijk via personeelsvergaderingen, het extranet en e-mail. Verder is er een maandelijkse nieuwsbrief en beschikken de personeelsleden over persoonlijke correspondentiepakjes. Het extranet is vrij recent tot stand gekomen en dient verder geoptimaliseerd te worden. Daarnaast zijn blijvende initiatieven nodig om het personeel vertrouwd te maken met dit medium. Leerkrachten die slechts een beperkt aantal modules geven, zijn niet altijd op de hoogte van de visie en het tijdpad van beleidsmatige beslissingen zoals kwaliteitszorg.

- De vakgroepwerking is goed uitgebouwd. Ze wordt geclusterd volgens de belangrijkste studiegebieden, m.n. NT2, Informatica, Talen en Kleding. De leden van het directieteam zijn tevens coördinator van deze vakgebieden.
- De vakgroep Informatica omvat alle lesgevers van de studiegebieden Informatie- en communicatietechnologie en Grafische technieken. Er worden halfjaarlijks vergaderingen georganiseerd met de volledige werkgroep. Daarnaast is er ruimte voor onderling overleg in subgroepen al naar gelang de noodzaak. Gewoonlijk verlopen deze laatste overlegmomenten thematisch.
- De leerkrachten NT2 ervaren de vakgroepwerking als constructief en doeltreffend. Ze bevordert de gelijkgerichtheid.
- Voor de talen zijn er vakgroepen per taal maar ook taaloverstijgende bijeenkomsten. Het centrum besteedt veel aandacht aan de aansturing van het onderwijskundige beleid in de taalopleidingen. De vergaderingen verlopen gestructureerd en behandelen items die betrekking hebben op de doelgerichtheid en de kwaliteit van het onderwijsleerproces en de evaluatie. Toch is er nog ruimte voor verbetering. Het centrum doet er goed aan om zijn visie over de finaliteit en doelgerichtheid van de opleidingen voor senioren te expliciteren. De plaats van deze opleidingen in het taalaanbod is immers niet duidelijk voor alle taalleerkrachten, wat resulteert in verschillen in de evaluatiepraktijk.
- Voor de uitbouw van een intern kwaliteitszorgsysteem gelden sinds 2008 dezelfde overkoepelende sturing en ondersteuning vanuit het bestuur. Deze heeft een kwaliteitscoördinator aangesteld en een kwaliteitsmodel ontwikkeld. Het model is gebaseerd op een afgeleide van het CIPO-model. De zorg om de kwaliteit verloopt gestructureerd.
- Het centrum levert ernstige inspanningen om binnen deze globale structuur een eigen systematisch kwaliteitszorgsysteem op te zetten. Zo voert het sinds vorig schooljaar onderzoek uit naar het welbevinden van de cursisten volgens een concrete systematiek en op verschillende momenten van het schooljaar. De resultaten werden teruggekoppeld naar de betrokken leerkracht. Het centrum verzamelt data zoals uitval- en slaagcijfers die een indicator vormen voor de onderwijskwaliteit, maar het kan nog beter gebruik maken van deze gegevens voor de bijsturing van zijn onderwijsproces. Verder gaat het de ondersteunende processen zoals interne communicatie systematisch op kwaliteit onderzoeken. Vanuit die kwaliteitsonderzoeken gaat het centrum zijn werking bijsturen.
- Het centrum heeft terecht een beperkt aantal actiepunten geselecteerd waaraan het de eerste jaren prioritair aandacht wil besteden. Er zijn verantwoordelijken aangeduid voor elk actiepunt en er is een termijn bepaald. De actiepunten worden volgens de principes van de kwaliteitscirkel verder opgevolgd.
- Het centrum beoogt een evenwicht in zijn kwaliteitsbeleid. Zo hebben sommige actiepunten eerder een ondersteunend karakter zoals het verder uitbouwen van de communicatie over de centrumwerking. Andere hebben een rechtstreekse impact op de kwaliteit van het kernproces. Voorbeelden hiervan zijn de optimalisering van de trajectbegeleiding, de uitvalpreventie en de doorstroming binnen NT2. Centrubreed wordt de overgang naar competentie- en praktijkgerichte examenvormen doorgevoerd. Ook binnen de opleidingen zijn er voorbeelden van zorg voor kwaliteit. Zo worden er bij de taalopleidingen stapsgewijs maar systematisch verbeteringen doorgevoerd. De vakgroepcoördinator heeft op basis van de huidige evaluaties vastgesteld dat er te kennisgericht geëvalueerd wordt. Hij heeft in een stappenplan diverse acties uitwerkt die ertoe moeten leiden dat er in de toekomst vaardigheidsgericht geëvalueerd wordt. Met deze verbeteracties is reeds een start gemaakt.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN HET CENTRUM

7.1 Wat doet het centrum goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De handboeken en syllabi die gehanteerd worden in de opleidingen Informatica toepassingssoftware en Multimedia operator zijn kwaliteitsvol en sporen met de leerplandoelstellingen.
- Het centrum realiseert voor NT2 de basiscompetenties in voldoende mate. De coördinatie, de vakgroep en het engagement van de leerkrachten liggen aan de basis hiervan.
- De leerkrachten Spaans zijn enthousiast, innovatief en verzekeren de cursisten van communicatief taalonderwijs.
- De vakgroepcoördinator voor de talen is goed geplaatst om de ombuiging naar meer vaardigheidsgericht onderwijs en evalueren te begeleiden en ondersteunen.
- In de opleidingen Engels richtgraad 1 en 2 zijn het onderwijsleerproces en de recent ontwikkelde evaluaties zeer functioneel en vaardigheidsgericht.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het centrum heeft een goed begin gemaakt met de uitbouw van een intern kwaliteitszorgsysteem. Het wordt daarbij ondersteund vanuit het bestuur.
- De nieuwe richtlijnen voor de evaluatie van talen getuigen van inzichten in de leerplannen en de huidige visie op talenonderwijs.
- Het centrum pakt verbeterprocessen zeer planmatig en gestructureerd aan. Illustratief is de optimalisering van de evaluatiepraktijk in de taalopleidingen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het centrum voert een planmatig beleid. Het leiderschap wordt als goed afgebakend en toegankelijk ervaren.
- Het centrum zorgt voor een sterke onderwijskundige aansturing binnen de taalopleidingen. Het onderwijskundige overleg in de vakgroepen talen en in de werkgroep conversatiemodules richtgraad 3 en 4 is goed gestructureerd.

7.2 Wat kan het centrum verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Optimaliseer de leerstofplanningen voor de opleidingen Informatica-toepassingssoftware en Multimedia operator.
- Zorg voor functionele evaluaties en bijhorende beoordelingscriteria in de opleidingen Informatica-toepassingssoftware en Multimedia operator.
- Neem initiatieven om de lesgevers beter vertrouwd te maken met het omgaan met sleutelvaardigheden.
- Werk de kleinere tekorten weg op het vlak van leerplangerichtheid voor NT2.
- Zet de ingeslagen weg op het vlak van functioneel evalueren voor de taalopleidingen voort. Stem de beoordelingscriteria sterker af op de tekstenmerken in de leerplannen.
- Expliciteer en bewaak de opbouw in moeilijkheidsgraad voor Engels en Spaans in de modules van richtgraad 3 en 4 en voor Engels in de modules voor senioren.

- Bewaak zowel in de lessen als in de evaluaties de mondelinge vaardigheden in 3.1 en 4.1 van Spaans.
- Realiseer de leerplandoelstellingen in de opleidingen Engels richtgraad 3 en 4.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Stuur het centrum- en evaluatiereglement bij.
- Bouw een systeem van cursistenbegeleiding uit voor NT2.
- Werk een behoeftegericht aanbod NT2 uit.
- Onderbouw de evaluatiepraktijk met een toekomstgerichte visie, heldere afspraken en procedures.

7.3 Wat moet het centrum verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Nihil

Wat betreft de regelgeving met eventuele gevolgen voor de financiering/subsidiëring

- Het centrum moet inspanningen leveren om de programmatie NT2 af te stemmen op het Vlaamse afsprakenkader en inburgeraars accuraat te bedienen zoals het inburgeringsdecreet voorschrijft.

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor alle structuuronderdelen uitgezonderd die hieronder vermeld worden.

Nihil

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Dirk Fiers

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: